

Nr 219.

Ankom till riksdagens kansli den 18 juni 1942 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1942/43 till kammarrätten, m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under sjunde huvudtiteln (punkterna 7 och 8) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1942/43 såsom förslagsanslag beräkna till Kammarrätten: Avlöningar 704,600 kronor och till Kammarrätten: Omkostnader 27,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 289, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 24 april 1942, föreslagit riksdagen att

dels för kammarrätten godkänna ny personalförteckning och ny avlöningsstat, den senare att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43,

dels till Kammarrätten: Avlöningar å driftbudgeten under sjunde huvudtiteln för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 700,000 kronor;

dels ock till Kammarrätten: Omkostnader å driftbudgeten under sjunde huvudtiteln för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 31,000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förslag har utskottet till behandling förehåft följande motioner, nämligen

inom *första kammaren*:

I: 264 av herr *K. G. A. Sandström m. fl.* och

I: 268 av herr *R. Wagnsson m. fl.*; samt

inom *andra kammaren*:

II: 376 av herr *V. Hedlund* i Östersund *m. fl.*;

II: 383 av fröken *E. Andersson m. fl.* och

II: 384 av herr *T. Henriksson*.

De yrkanden, som framställts i motionerna, återgivas i det följande i avslutning till den redogörelse, som lämnas för innebörden av Kungl. Maj:ts förslag. Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna I: 264, II: 383 och II: 384.

Frågan om beskattningsmyndigheternas organisation har upptagits till utredning genom särskilda sakkunniga. Jämsides med det alltjämt fortgå-

ende arbetet med undersökningar för genomförandet av en omorganisation av beskattningsnämnderna ha de sakkunniga verkställt utredning rörande behovet av omorganisation av kammarrätten. Med skrivelse den 16 mars 1942 ha de sakkunniga avgivit betänkande med förslag i sistnämnda avseende (SOU 1942:18).

Efter remisser ha utlåtanden över de sakkunnigas betänkande avgivits av statskontoret, kammarrätten och allmänna lönenämnden. Därjämte har kammarrättens personalförening i en till Kungl. Maj:t ställd skrift framställt vissa önskemål beträffande befattningshavarnas lönegradsplacering.

En sammanfattande redogörelse för sakkunnigförslagets innehåll lämnas å sid. 3 och 4 i propositionen nr 289. Därefter redogöres i propositionen å sid. 4—6 för kammarrättens arbetsbalans m. m. Utskottet tillåter sig hänvisa till dessa redogörelser.

Organisationen å ordinarie divisioner m. m.

Enligt *de sakkunniga* bör kammarrätten liksom rikets hovrätter organiseras på *fasta ordinarie divisioner*, envar under ledning av en divisionsordförande. Antalet ledamöter i kammarrätten föreslås av de sakkunniga till 30 eller en ledamot mindre än för närvarande. Av dessa 30 ledamöter skola 20 vara kammarrättsråd och 10 assessorer.

Antalet ordinarie divisioner föreslås till sex, och antalet ledamöter på varje division skulle således utgöra fem. Vid ovan angivna proportion mellan kammarrättsråd och assessorer skulle till tjänstgöring kunna indelas på envar av 4 divisioner 3 kammarrättsråd och 2 assessorer och på envar av 2 divisioner 4 kammarrättsråd och 1 assessor. En av de fem ledamöterna på varje division skulle i egenskap av divisionsordförande leda divisionens arbete. Ordförande å division skulle enligt förslaget förordnas av Kungl. Maj:t tills vidare under högst fem år efter anmälan om vakans från kammarrättens president. Till divisionsordförande skulle endast kunna ifrågakomma ordinarie ledamot. Han föreslås skola delta i avgörandet av samtliga divisionen tilldelade mål men vara befriad från föredragningskyldighet.

Föredragningen på divisionen skulle fullgöras av dess övriga ledamöter samt av extra föredragande. Sistnämnda befattningar vore avsedda att befrämja nyrekryteringen inom ämbetsverket genom att möjliggöra för de aspiranter, som efter föregången prövning befunnits lämpa sig för utbildning till ledamöter, att inom ämbetsverket erhålla sådan utbildning.

De sakkunniga föreslå därutöver införandet av befogenhet för kammarrätten att uppdraga åt amanuens eller extra tjänsteman med amanuensförordnande att utan särskild ersättning i viss utsträckning fullgöra sådan föredragning, som skulle åvila extra föredragande. För att icke onödigtvis inskränka kammarrättens handlingsfrihet föreslås de sakkunniga, att det lämnas öppet för ämbetsverket att uppdraga även åt extra tjänsteman utan amanuensförordnande att mot åtnjutande av visst arvode fullgöra sådan

föredragning. Antalet dylika föredragandeaspiranter föreslås av de sakkunniga begränsat endast på så sätt, att arvoden icke må samtidigt utgå till flera än två sådana.

De sakkunniga föreslå även, att divisionerna förses med särskilda divisionssekreterare. Till varje division skulle vidare hänföras viss rättsbildad biträdespersonal i amanuensställning. Den övriga biträdespersonalen föreslås uppdelad så, att ett gemensamt kansli inrättas för varje grupp av två divisioner.

Enligt de sakkunnigas förslag skall divisionen i sin dömande verksamhet arbeta på avdelningar och varje *dömande avdelning* bestå av tre ledamöter. De nuvarande mångskiftande bestämmelserna om kammarrättens sammansättning vid avgörandet av olika mål ersättas därigenom av en enhetlig regel. Vidare skall den i gällande instruktion fastslagna kompetensskillnaden mellan kammarrättsråd och assessor i huvudsak avskaffas. Den gräns i kompetensavseende, som nu går mellan kammarrättsråd och assessor, skulle i stället förläggas mellan assessor och adjungerad ledamot.

För avgivna *yttranden* i berörda delar redogöres å sid. 9 samt 12 och 13 i propositionen.

Departementschefen har i nu berörda avseenden anfört följande:

Vid framläggande av sitt förslag till ändrad organisation av kammarrätten ha beskattningsorganisationssakkunniga förutskickat, att de i ett senare betänkande skola framlägga ett detaljerat förslag rörande omorganisation även av beskattningsnämnderna. Redan i förevarande betänkande uppdragas emellertid vissa riktlinjer för lösningen av sistnämnda organisationsfråga. Närmast åsyftas, enligt vad de sakkunniga uttala, att genom en förstärkning av beskattningsnämnderna vinna en tillförlitligare behandling av beskattningsmålen redan på detta stadium. Härigenom förväntas även kammarrättens arbetsbörda skola minskas. Trots att ett genomförande av ifrågavarande förslag sålunda skulle påverka kammarrättens arbetsförhållanden, förorda de sakkunniga, att kammarrätten redan nu underkastas en omorganisation. Såsom skäl härför åberopas framför allt ämbetsverkets arbetsbalans samt den stegring av arbetsbördan, som under alla förhållanden är att påräkna inom en snar framtid.

Vid utarbetandet av sitt förslag till omorganisation av kammarrätten ha de sakkunniga icke avsett att åvägabringa någon förändring i kammarrättens ställning inom beskattningsprocessen. Icke heller i övrigt ha framlagts några förslag avseende omfattningen av kammarrättens ämbetsområde. De sakkunniga ha begränsat sig till förslag, vilkas genomförande skulle innebära en effektivisering av kammarrättens arbetsformer och därigenom vara ägnat att påskynda behandlingen av besvärsmålen i kammarrätten. Frågan om en begränsning av besvärsrätten över kammarrättens utslag i beskattningsmål ha de sakkunniga ansett böra vila i avbidan på resultatet av en blivande omorganisation av beskattningsnämnderna.

Anledning till erinran synes icke föreligga mot att en på så sätt begränsad omorganisation av kammarrätten nu genomföres. Den av allmänna lönenämnden berörda frågan om inrättande av en lönedomstol torde icke påkalla ett ställningstagande i detta sammanhang eftersom det framlagda organisationsförslaget icke sträcker sig längre än som framstår såsom motiverat, även om löncärendena skulle anses böra framdeles överflyttas på en specialdomstol.

Den eftersträfvade effektiviseringen skulle enligt sakkunnigförslaget närmast vinnas genom en fast indelning av rättens ledamöter på divisioner, inom vilka en ordförande skulle utöva kontinuerlig ledning av arbetet. Ordföranden skulle åläggas att deltaga i handläggningen av alla mål å divisionen men i gengäld befrias från föredragningskyldighet. För upprätthållande av kammarrättens arbetskapacitet skulle i anslutning därtill inrättas befattningar såsom extra föredragande.

Med förslaget om en fast divisionsindelning bör sammanställas det förslag om enhetliga domförhållningsregler och viss likställighet mellan kammarrättsråd och assessorer, som utgör det andra huvudledet i den av de sakkunniga i effektiviseringssyfte förordade reformen.

Enligt sakkunnigförslaget skall kammarrätten i sin dömande verksamhet arbeta på avdelningar bestående envar av en divisionsordförande och ytterligare två ledamöter. I fråga om antalet dömande ledamöter innebär detta en inskränkning i förhållande till gällande bestämmelser endast vad beträffar anmärknings- och avlöningsmålen. I fråga om antalet i handläggningen deltagande kammarrättsråd åter betyder förslaget en inskränkning beträffande såväl anmärknings- och avlöningsmålen som fattigvårds- och mantalsskrivningsmålen.

Den föreslagna divisionsindelningen synes mig ägnad att bidra till en snabbare handläggning av mål och ärenden inom kammarrätten, varför jag tillstyrker genomförande av vad de sakkunniga härutinnan föreslagit. Med hänsyn till att den föreslagna enhetligheten i domförhållningsreglerna är en förutsättning för skapandet av den åsyftade fastheten i divisionsindelningen och med beaktande av vad kammarrätten anfört om möjligheterna att inom den av de sakkunniga uppdragna ramen erhålla en betryggande sammansättning av dömande avdelning, torde sakkunnigförslaget även i denna del böra godtagas, trots de erinringar till vilka försvagningen av de dömande avdelningarna i vissa mål kan ge anledning. Assessorernas kompetens bör förutsättas förändrad på sätt de sakkunniga föreslagit. Föreskrift bör vidare meddelas att i handläggningen och avgörandet av målen bör såvitt möjligt deltaga jämte ordföranden minst en ledamot, som är antingen kammarrättsråd, tillförordnat kammarrättsråd eller ock assessor.

Specialdivisioner.

Jämväl för särskilda ändamål organiserade specialdivisioner skola enligt sakkunnigförslaget kunna inrättas inom kammarrätten. Såsom exempel på dylika, redan existerande specialdivisioner nämna de sakkunniga lagavdelningen och fastighetstaxeringsavdelningen (prop. sid. 15 och 16).

Efter genomförandet av den föreslagna organisationen på fasta divisioner förutsätta de sakkunniga, att under de tider, då fastighetstaxeringsavdelningen skall sammanträda, arbetet på en av de ordinarie divisionerna lägges ned och denna division i stället organiseras såsom fastighetstaxeringsavdelning.

Lagavdelningen föreslås av de sakkunniga avskaffad. Efter genomförande av den av de sakkunniga föreslagna omorganisationen av kammarrätten skulle nämligen lagavdelningens sammanträden verka alltför sönderbrytande på det fast organiserade divisionssystemet. Därför föreslås, att sådana remisser, som nu behandlas å lagavdelningen, skola i närvaro av presidenten handläggas på den division, till vilken den vid remissens utlottning utsedde refe-

renten hör. Vid förfall för presidenten finge ärendet ändock avgöras; hade ställföreträdare för presidenten förordnats, skulle han i presidentens ställe deltaga i remissärendets handläggning. Jämsides med denna förändrade ordning för handläggningen av remisser föreslå de sakkunniga även en inskränkning av den nuvarande lagavdelningens arbetsområde, varigenom skulle vinnas en icke oväsentlig lättnad i arbetet. Enligt de sakkunniga böra å division handläggas endast de remisser från Kungl. Maj:t eller statsdepartement, som angå stiftande, ändring eller förklaring av lag eller författning, samt remisser, beträffande vilka särskilt förordnats — i remissen eller av presidenten — att de skola behandlas å division. Övriga till den nuvarande lagavdelningens arbetsområde hörande remisser föreslås skola handläggas å dömande avdelning i närvaro av presidenten.

De sakkunniga ha slutligen berört ett av kammarrätten efter Kungl. Maj:ts remiss i samråd med centrala omsättningsskattenämnden med skrivelse den 30 juni 1941 framlagt förslag om inrättande av en *omsättningsskatteavdelning* inom kammarrätten.

Redogörelse för innehållet i avgivna *yttranden* lämnas å sid. 19 och 20 i propositionen.

Departementschefen har anfört följande:

Frågan om kammarrättens sammansättning vid handläggning av mål angående fastighetstaxering och virkestaxering ävensom de sakkunnigas förslag om begränsning av de särskilda ledamöternas skyldighet att deltaga i målens handläggning å fastighetstaxeringsavdelningen torde jag få anmäla i annat sammanhang denna dag.

Till vad de sakkunniga uttalat angående behandlingen av de remisser, som för närvarande handläggas å lagavdelningen, kan jag ansluta mig.

Den redan tidigare väckta frågan om inrättande av en omsättningsskatteavdelning inom kammarrätten för handläggning av samtliga mål om taxering till omsättningsskatt och för avgivande av bindande förklaringar beträffande tolkningen av förordningen angående allmän omsättningsskatt har underkastats fortsatt beredning inom finansdepartementet. Med hänsyn främst till de svårlösta problem, som uppstålla sig i fråga om dylika förklarings rättskraft, och då tvekan kan råda om behövligheten av den föreslagna nybildningen, kan jag emellertid icke tillstyrka, att en sådan specialavdelning för närvarande inrättas. När ytterligare erfarenhet vunnits beträffande rättsutvecklingen på omsättningsskatteområdet kan anledning tänkas föreligga att återkomma till förslaget.

Särskild sakkunskap i vissa mål.

Vid handläggningen av mål angående fastighetstaxering och taxering till skogsaccis tillföres kammarrätten särskild sakkunskap i sådana frågor. På två ytterligare områden anse emellertid de sakkunniga sådant permanent behov av sakkunskap föreligga, att särskilda åtgärder böra vidtagas, nämligen beträffande redovisningstekniska frågor och beträffande uppskattning av inkomst av skog.

De särskilda slag av sakkunskap, varom här är fråga, skulle kunna till-

föras kammarrätten genom att förordnande meddelades två eller möjligen flera, var på sitt område sakkunniga personer att i fall av behov biträda kammarrätten, en eller möjligen två i frågor rörande bokföring och balansteknik samt en eller två i frågor om uppskattning av inkomst av skog. Dessa särskilda sakkunniga skulle icke blott stå till kammarrättens och dess ledamöters förfogande för rådfrågning och överläggningar utan även vara skyldiga att på anmodan avgiva skriftliga yttranden i till dem remitterade mål eller ärenden och att efter kallelse infinna sig i kammarrätten för att närvara vid handläggningen av visst mål eller ärende, givetvis utan rätt att deltaga i kammarrättens beslut.

Departementschefen har tillstyrkt de sakkunnigas förslag i nu behandlade delar.

Personalbehov och lönegradsplacering.

Det av de sakkunniga framlagda förslaget förutsätter en utökning av kammarrättens personal. I anslutning till omorganisationsförslaget ha de sakkunniga jämväl upptagit frågan om ändrad lönegradsplacering för ett flertal befattningshavare. En sammanfattande redogörelse för innebörden av de sakkunnigas i dessa delar framlagda förslag samt för vad därutinnan vid remissbehandlingen av detsamma förekommit lämnas å sid. 33—45 i propositionen. Härtill hänvisar utskottet. Rörande vissa detaljspörsmål må dock här följande redogörelse intagas.

Divisionsordförande.

De sakkunniga föreslå, att divisionsordförandeposterna skola besättas med ordinarie kammarrättsråd och att envar av dessa såsom ersättning för det krävande arbete, som ordförandeskapet innebär, skall erhålla ett arvode av 2,500 kronor för år, eller samma belopp som utgår till divisionsordförande i hovrätt. Skulle hovrätternas divisionsordförande mot avstående av arvode inplaceras i högre lönegrad än A 30, böra enligt de sakkunnigas förmenande divisionsordförandena i kammarrätten komma i åtnjutande av samma förmåner som de förstnämnda.

Vissa sakkunnigarvoden.

De särskilda sakkunniga i frågor om bokföring och balansteknik samt uppskattning av inkomst av skog, vilka enligt de sakkunnigas förslag skola knytas till kammarrätten, föreslås skola åtnjuta dels ett mindre arvode, dels ock ersättning för varje särskilt uppdrag. Kostnaden härför beräknas av de sakkunniga till 4,000 kronor för år.

Aktuariefattningen.

Under åberopande att aktuariens ställning efter ämbetsverkets omorganisation i alla avseenden skulle bliva densamma som under nuvarande förhållanden föreslå de sakkunniga icke någon ändring i nu gällande föreskrifter om aktuariens löneställning.

Notariebefattningarna.

Inom kammarrätten finnas enligt gällande bestämmelser 8 notarier och i andre kanslisekreterare å överflyttningsstat, samtliga befattningar placerade i lönegraden A 21. En av notarierna tjänstgör såsom kammarrättens kassör, och åt denne har kammarrätten även uppdragit att verkställa granskning av riksräkenskapsverkets räkenskaper. På fastighetstaxeringsavdelningen förordnas under de tider, då session pågår å denna avdelning, en notarie att mot ett arvode av 360 kronor för år förrätta vissa sekreterar- och aktuarie-göromål å avdelningen.

Enligt de sakkunniga bör varje ordinarie division tilldelas viss kanslipersonal, däribland en notarie. Beträffande kassörs-göromålen förorda de sakkunniga bibehållandet av rådande system. Beträffande fastighetstaxeringsavdelningen ha de sakkunniga, med hänsyn till de långa och regelbundet förekommande avbrotten i avdelningens sessioner, avvisat tanken på inrättandet av en sekreterarbefattning i lönegrad A 24, vars innehavare skulle jämte andra kvalificerade uppgifter fullgöra de åligganden, som nu utföras av den särskilt förordnade notarien. I stället förordas att nuvarande system bibehållas — dock oberoende av hur lokalfrågan ordnas — samt att arvodet höjes till belopp motsvarande skillnaden å I-ort mellan lönegraderna A 21 och A 24 eller 1,080 kronor för år.

Då kammarrätten föreslagits skola omfatta sex divisioner, skulle alltså erfordras sex notariebefattningar. De två övriga notariebefattningarna och den på överflyttningsstat uppförda andre kanslisekreterarbefattningen föreslås överförda på övergångsstat. Notariatjänsterna föreslås bibehållna i lönegraden A 21, men dessa befattningshavare skola erhålla tjänstebenenämningen divisionssekreterare.

Amanuensbefattningarna.

Hos kammarrätten tjänstgöra enligt gällande bestämmelser fyra amanuenser med heltidstjänstgöring och en amanuens med halvtidstjänstgöring i lönegraden Eo 18 samt sju amanuenser med halvtidstjänstgöring i lönegraden Eo 15.

De sakkunniga föreslå, att två amanuenser tilldelas varje division för att — utöver det biträde, som av notarien lämnas under hans halva tjänstgöringstid — biträda divisionens föredragande. Härigenom skulle envar av divisionens fem föredragande — fyra ledamöter och en extra föredragande — kunna påräkna biträde motsvarande en befattningshavares halva tjänstetid. Den extra föredraganden skulle dock kunna erhålla biträde endast i den mån tiden tilläte, medan föredragandespärint och sekreteraren överhuvud icke skulle kunna påräkna dylikt biträde. Utöver sålunda erforderliga 12 amanuenser skulle erfordras en amanuens med halvtidstjänstgöring för att bestrida den biträdeshjälp, som annars skulle lämnats av den till kassör förordnade notarien.

Beträffande amanuensbefattningarnas lönegradsplacering anföra de sakkunniga, att kammarrättens avlöningsanslag torde böra beräknas till sådan

höjd, att möjlighet beredes kammarrätten att förordna minst halva antalet eller sex amanuenser med heltids- och en amanuens med halvtidstjänstgöring i lönegraden Eo 18 samt sex amanuenser med heltidstjänstgöring i lönegraden Eo 15. De sakkunniga framhålla, att så länge de notariebefattningar och den andre kanslissekreterarbefattning, vilka föreslås uppförda på övergångsstat, fortfarande äro besatta, motsvarande minskning bör ske av amanuensernas antal.

Departementschefen har i förevarande delar anfört följande:

Jag har i det föregående förordat genomförandet av den av de sakkunniga föreslagna divisionsindelningen. I samband med denna omorganisation torde även åtgärder böra vidtagas för vinnande av bättre proportion mellan ordinarie och icke-ordinarie ledamöter i kammarrätten. Med tillstyrkande av sakkunnigförslaget i denna del vill jag förorda, att av 30 ledamöter 20 skola vara kammarrättsråd och 10 assessorer. Innehavaren av byråchefsbeftattningen på överflyttningsstat torde böra erhålla fullmakt som kammarrättsråd och byråchefsbeftattningen liksom även de två övertaliga assessorstjänsterna indragas.

De kammarrättsråd, vilka förordnas till divisionsordförande, torde såsom de sakkunniga föreslagit böra erhålla särskild ersättning. I avbidan på resultatet av 1939 års tjänsteförteckningssakkunnigas utredning om byråchefsbeftattningarnas lönegradsplacering bör denna lämpligen ges formen av ett vid sidan av kammarrättsrådslönen utgående arvode. Såsom statskontoret och allmänna lönenämnden erinrat ha vissa speciella skäl föranlett fastställandet till nuvarande belopp av arvodet till divisionsordförande i hovrätt. Frågan om divisionsordförandearvodena i kammarrätten torde därför böra bedömas såsom en fristående fråga och lösas under hänsynstagande till de speciella förhållanden, som efter omorganisationen kommit att bliva rådande inom kammarrätten. Jag kan för min del icke tillstyrka högre ersättning än den av lönenämnden föreslagna, eller 1,200 kronor för år.

Vad de sakkunniga förordat beträffande ersättning till de särskilda sakkunniga föranleder icke erinran från min sida.

Med hänsyn till de skäl, statskontoret och allmänna lönenämnden anfört mot de föreslagna speciella reglerna om assessors uppflyttning i löneklass, finner jag mig icke kunna tillstyrka sakkunnigförslaget i denna del.

De av de sakkunniga och av kammarrätten framlagda förslagen om ändrade tjänstebestämmingar för vissa beftattningar torde i avbidan på resultatet av den översyn av tjänstebestämmingarna som uppdragits åt 1939 års tjänsteförteckningssakkunniga icke böra föranleda någon åtgärd.

Såsom de sakkunniga föreslagit, synes sekreteraren i samband med omorganisationen böra uppflyttas från nuvarande lönegrad A 24 till lönegrad A 26.

Av de sex beftattningarna såsom extra föredragande föreslås tre placerade i lönegrad Eo 24 och tre i lönegrad Eo 21. Med hänsyn till befordringsgången inom ämbetsverket torde det icke vara erforderligt att placera mer än två av dessa beftattningar i lönegraden Eo 24. De övriga fyra beftattningarna torde böra placeras i lönegraden Eo 21.

Vad de sakkunniga föreslagit beträffande aktuariebeftattningen föranleder icke någon erinran från min sida.

I likhet med de sakkunniga anser jag, att notariernas antal lämpligen bör begränsas till sex, eller en å varje division, och de två övertaliga notariebeftattningarna uppföras å övergångsstat.

Såsom för närvarande är förhållandet torde böra uppdragas åt en notarie att handha kassörsgöromålen inom ämbetsverket.

Notarien å fastighetstaxeringsavdelningen torde jämväl efter omorganisationen erhålla en ställning, som i viss mån avviker från de övriga notariernas och som därför motiverar en särskild gottgörelse. Denna torde få av Kungl. Maj:t bestämmas att utgå såsom en vikariatsersättning.

Liksom de sakkunniga finner jag notariebefattningarna böra bibehållas i 21 lönegraden.

Den å överflyttningsstat uppförda andre kanslisekreterarebefattningen torde såsom kammarrätten föreslagit böra indragas. För beredande av lämplig kompensation åt den tillförordnade notarie, som härigenom skulle nödsakas falla tillbaka på sin förste amanuens tjänst, synes dock icke behöva inrättas en extra ordinarie notariebefattning i lönegrad Eo 21, utan kammarrätten bör bemyndigas att av tillgängliga medel till honom framdeles utbetala skillnaden mellan högsta löneklassen i lönegraden Eo 18 och den löneklass, efter vilken befattningshavaren åtnjuter lön vid den tidpunkt, då denna kanslisekreterarebefattning indragas.

De sakkunniga ha beräknat det erforderliga antalet *amanuenser* till tolv med heltidstjänstgöring och en med halvtidstjänstgöring. I avvaktan på närmare erfarenhet av arbetets utveckling efter omorganisationen torde man för närvarande böra stanna vid ett lägre antal. Med hänsyn till att icke-ledamot i regel skall bereda mål till föredragning utan biträde av amanuens eller notarie, torde det föreslagna antalet amanuenser nu kunna reduceras med tre. Det erforderliga antalet amanuenser skulle sålunda vara nio med heltidstjänstgöring och en med halvtidstjänstgöring. Av dessa torde fem böra placeras i lönegrad Eo 18 och de övriga i Eo 15. På grund av att efter omorganisationens genomförande två notarier å övergångsstat komma att kvarstå i tjänst, behöva medel tillsvidare icke beräknas för två av amanuenserna i lönegraden Eo 18.

Såsom statskontoret anfört synas några särskilda föredragandeaspirant-arvodet icke böra utgå. Det bör stå kammarrätten fritt att av tillgängliga medel bestrida avlöning till dylika tillfälliga befattningshavare.

I fråga om den lägre *biträdespersonal*, som skall verkställa renskrivnings- och kollationeringsarbete för de ordinarie divisionernas räkning, föreslå de sakkunniga en fördubbling av befattningshavarnas antal i det att i stället för nuvarande sju kontorsbiträden och två skrivbiträden skulle erfordras tre kanslibiträden, sju kontorsbiträden och åtta skrivbiträden. Dessa skulle enligt förslaget indelas till tjänstgöring på tre avdelningar, av vilka var och en skulle vara gemensam för två divisioner. En sådan splittring av biträdespersonalen torde på sätt statskontoret anfört knappast kunna anses innebära en rationalisering. Försöksvis torde böra inrättas ett gemensamt kansli för hela ämbetsverket. Med hänsyn till osäkerheten av beräkningar rörande det framtida behovet av dylik personal torde böra iakttagas viss försiktighet vid bestämmande av antalet befattningshavare. Då därjämte den av de sakkunniga påtalade eftersläpningen av renskrivningsgöromålen icke torde med fog kunna åberopas såsom skäl för en utökning av den fasta biträdespersonalen, synes mig behovet av dylik personal icke böra uppskattas till högre antal än två biträden för varje division. Vid sidan härav böra till ämbetsverkets förfogande ställas medel för anställning av tillfällig arbetskraft i den utsträckning, att vid början av höst- respektive vårsession någon arbetsbalans i fråga om skrivgöromål icke föreligger. Av förutnämnda tolv biträden bör ett biträde äga större erfarenhet samt förmåga att organisera och leda arbetet och till följd därav inneha kanslibiträdes ställning. Av de övriga torde fem böra vara ordinarie kontorsbiträden. Då omorganisationen

icke torde böra medföra en försämring för den nuvarande biträdespersonalen inom ämbetsverket, bör jämväl en extra ordinarie kontorsbiträdesbefattning bibehållas till dess vakans å densamma inträffar. Härutöver skulle fem skrivbiträdesbefattningar bliva erforderliga. I anslutning till vad allmänna lönenämnden anfört synas av dessa en böra vara ordinarie, två extra ordinarie och två extra befattningar.

Den av de sakkunniga förordade uppflyttningen av kanslibiträderna på aktuarielokontoret och på sekreterarexpeditionen till kansliskrivare respektive kontorist samt av det med expedieringen av avgående post sysselsatta kontorsbiträdet till kanslibitråde kan jag icke tillstyrka, enär omorganisationen för dessa befattningshavares vidkommande icke torde medföra någon ändring beträffande arbetsuppgifterna.

De föreslagna utvidgningarna av kammarrättens personal torde lämpligen böra genomföras från och med den 1 juli 1942. Den av mig förordade omorganisationen av kammarrätten synes däremot, såsom ämbetsverket i sitt utlåtande över de sakkunnigas förslag förordat, böra i sin helhet genomföras först den 1 januari 1943. Härigenom erhåller kammarrätten möjlighet att väl förbereda övergången från nuvarande ordning.

I de likalydande motionerna I: 264 och II: 376 yrkas, att riksdagen måtte besluta den ändringen i Kungl. Maj:ts proposition, att arvodet till divisionsordförande bestämmes till 2,500 kronor och i anledning därav anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, höjes till av kammarrätten föreslaget belopp, 22,000 kronor.

Vidare hemställs i de likalydande motionerna I: 268 och II: 383, att riksdagen ville besluta, att de sex föreslagna notarietjänsterna måtte placeras i lönegrad A 24.

Slutligen har i motionen II: 384 yrkats, att riksdagen ville besluta, att antalet amanuëstjänster i kammarrätten bestämmes till tolv med heltidstjänstgöring, därav sex med placering i lönegrad Eo 18 och likaledes sex i lönegrad Eo 15, samt en med halvtidstjänstgöring, med hänsyn till beföringsgången inom ämbetsverket placerad i lönegrad Eo 15.

Anslagsberäkningar.

Kungl. Maj:ts beräkning av avlöningssanslaget till kammarrätten bygger på den av departementschefen förordade organisationen av kammarrätten.

Beträffande omkostnadsanslaget har medelsbehovet för dithörande ändamål för nästa budgetår beräknats till 32,600 kronor, varav till sjukvård m. m. 3,000 kronor, till bränsle, lyse och vatten 5,000 kronor samt till övriga expenser 24,600 kronor. Av sistnämnda belopp avses 4,000 kronor för nyanskaffningar. Å andra sidan har den avgående posten särskilda uppborädsmedel beräknats till ett sammanlagt belopp av 1,600 kronor. Omkostnadsanslaget har sålunda upptagits till 31,000 kronor.

Utskottet.

Den föreslagna effektiviseringen av kammarrättens arbetsformer, som synes ägnad att påskynda behandlingen av besvärsmålen i kammarrätten, tillstyrkes av utskottet.

Såsom departementschefen framhållit böra de kammarrättsråd, vilka förordnas till divisionsordförande, erhålla särskild ersättning. De sakkunniga ha föreslagit, att denna ersättning bestämmes till samma belopp som arvode till divisionsordförande i hovrätt eller 2,500 kronor för år. Departementschefen har däremot framhållit, att särskilda skäl föranlett fastställandet till nuvarande belopp av arvodet till divisionsordförande i hovrätt och ansett, att frågan om divisionsordförandearvodena i kammarrätten därför bör bedömas såsom en fristående fråga. Under hänsynstagande till de speciella förhållanden, som efter omorganisationen komma att bli rådande inom kammarrätten, har departementschefen icke ansett sig kunna tillstyrka högre ersättning än den av allmänna lönenämnden föreslagna eller 1,200 kronor för år. I motionerna I: 264 och II: 376 återigen har yrkats, att ersättningen bestämmes till det av de sakkunniga föreslagna beloppet.

Utskottet kan för sin del icke finna vad i motionerna anförts utgöra tillräckliga skäl för ett frångående av Kungl. Maj:ts förslag i nu berörda fråga.

Kungl. Maj:ts förslag i övrigt föranleder icke någon erinran från utskottets sida. Utskottet har alltså icke ansett sig böra förorda, vare sig det i motionerna I: 268 och II: 383 framställda förslaget om uppflyttning av sex notarietjänster från lönegraden A 21 till lönegraden A 24 eller yrkandet i motionen II: 384 om ökat antal amanuens tjänster i lönegraderna Eo 18 och Eo 15. Utskottet förutsätter emellertid, att befattningshavare, som vunnit befordran till amanuens, icke skall vid omorganisationens genomförande placeras i lägre lönegrad än den han dessförinnan tillhörde.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må

I. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 264, I: 268 och II: 376, II: 383 och II: 384

a) godkänna följande personalförteckning för kammarrätten:

Personalförteckning.

Befattning Lönegrad

Tjänstemän å ordinarie stat:

1 president	B 3
20 kammarrättsråd	A 30
1 sekreterare	A 26
1 aktuarie	A 21
6 notarier	A 21
1 kansliskrivare	A 11
1 förste expeditionsvakt	A 7
3 kanslibiträden	A 7
3 expeditionsvakter	A 5
7 kontorsbiträden	A 4
1 skrivbiträde	A 2

Statsutskottets utlåtande Nr 219.

Tjänsteman å överflyttningsstat:

1 förste kanslisekreterare ..... A 26

Tjänstemän å övergångsstat:

2 notarier ..... A 21

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad
än 20:

10 assessorer ..... Eo 27

2 extra föredragande ..... Eo 24

4 extra föredragande ..... Eo 21

Anm. Å en av assessorstjänsterna må förordnande meddelas endast för tid, då den å överflyttningsstat uppförde förste kanslisekreteraren är förhindrad att tjänstgöra såsom adjungerad ledamot i kammarrätten;

b) godkänna följande avlöningsstat för kammarrätten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor 367,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	» 14,000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 233,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 86,000

Summa kronor 700,000;

c) till *Kammarrätten*: *Avlöningar* för budgetåret 1942/43 å driftbudgeten under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 700,000 kronor;

II. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Kammarrätten*: *Omkostnader* för budgetåret 1942/43 å driftbudgeten under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 31,000 kronor.

Stockholm den 18 juni 1942.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Bernhard Nilsson, Bäckström, Sven Larsson, Heiding, Karl Magnusson, Bäcklund, Carlström, Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Gustaf Iwar Anderson* och *Persson* i Skabersjö; samt

från andra kammaren: herrar *Eriksson* i Stockholm, *Andersson* i Prästbol, *Ward, Persson* i Tidaholm, *Andersson* i Södergård, *Bergström, Mårtensson, Åqvist, Lindholm, Lundberg* i Hälsingborg, *Pettersson* i Dahl och *Eriksson* i Frägsta.

Reservation

av herrar *Johan Bernhard Johansson, Bernhard Nilsson, Karl Magnusson, Carlström, Gustaf Iwar Anderson, Lundberg* i Hälsingborg och *Eriksson* i Frägsta, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Den föreslagna effektiviseringen — — — tillstyrkes av utskottet.

Såsom departementschefen framhållit — — — sakkunniga föreslagna be-
loppet.

Enligt utskottets uppfattning äro de arbetsuppgifter, som komma att åvila divisionsordförandena i kammarrätten, av den art, att de motivera jämställdhet i lönehänseende mellan dessa befattningshavare och motsvarande befattningshavare i hovrätterna. Sedan kammarrätten erhållit en divisionsindelning efter hovrättsmönster tala även starka principiella skäl för att ordförande å kammarrättsdivision icke blir i lönehänseende sämre ställd än ordförande å hovrättsdivision. Under framhållande härav tillstyrker utskottet bifall till nu ifrågavarande motioner.

Kungl. Maj:ts förslag — — — han dessförinnan tillhörde.

Under återopande av — — — får utskottet hemställa,

att riksdagen må

I. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 264 och II: 376 och med avslag å motionerna I: 268, II: 383 och II: 384

a) godkänna följande personalförteckning — — — ledamot i kammarrätten;

b) godkänna följande avlöningsstat för kammarrätten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	367,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	»	22,000

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	kronor 233,000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 86,000
	<hr/>
	Summa kronor 708,000;

c) till *Kammarrätten*: *Avlöningar* för budgetåret 1942/43 å driftbudgeten under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 708,000 kronor;

II. med bifall till — — — av 31,000 kronor.»